PADOMES IETEIKUMS

(2011. gada 12. jūlijs)

par Latvijas 2011. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Latvijas atjaunināto konverģences programmu 2011.–2014. gadam

(2011/C 215/03)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu [1] un jo īpaši tās 9. panta 3. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

pēc apspriešanās ar Ekonomikas un finanšu komiteju,

tā kā:

(1) Padome 2009. gada 20. janvārī pieņēma Lēmumu 2009/290/EK [2], lai Latvijai darītu pieejamu vidēja termiņa finansiālo palīdzību trīs gadu laikposmam saskaņā ar Līguma 143. pantu. Pievienotajā saprašanās memorandā, kas parakstīts 2009. gada 28. janvārī, un tā turpmākajos papildinājumos izklāstīti ekonomikas politikas nosacījumi, pamatojoties uz kuriem tiek piešķirta finansiālā palīdzība. Lēmums 2009/290/EK tika grozīts 2009. gada 13. jūlijā ar Padomes Lēmumu 2009/592/EK [3]. Pēdējo saprašanās memoranda papildinājumu parakstīja 2011. gada jūnijā.

(2) Eiropadome 2010. gada 26. martā piekrita Komisijas priekšlikumam uzsākt jaunu izaugsmes un nodarbinātības stratēģiju – "Eiropa 2020" –, kurai par pamatu ņemta ciešāka ekonomikas politikas koordinācija un kura pievērsīs uzmanību galvenajām jomām, kurās jārīkojas, lai palielinātu Eiropas ilgtspējīgas izaugsmes potenciālu un konkurētspēju.

(3) Padome 2010. gada 13. jūlijā pieņēma ieteikumu par dalībvalstu un Savienības vispārējām ekonomikas politikas pamatnostādnēm (2010.–2014. g.) [4], bet 2010. gada 21. oktobrī – lēmumu par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādnēm, kas kopā veido "integrētās pamatnostādnes". Dalībvalstis tika aicinātas ņemt vērā šīs integrētās pamatnostādnes savā ekonomikas un nodarbinātības politikā.

(4) Komisija 2011. gada 12. janvārī pieņēma pirmo Gada izaugsmes pētījumu, tādējādi uzsākot jaunu ekonomiskās pārvaldības ciklu ES un pirmo Eiropas *ex-ante* un integrētas politikas koordinēšanas pusgadu, kas balstās uz stratēģiju "Eiropa 2020".

(5) Eiropadome 2011. gada 25. martā apstiprināja fiskālās konsolidācijas un strukturālo reformu prioritātes (saskaņā ar Padomes 2011. gada 15. februāra un 7. marta secinājumiem un atbilstīgi Komisijas Gada izaugsmes pētījumam). Tā uzsvēra, ka prioritāte jāpiešķir stabilam budžetam un fiskālās stabilitātes atjaunošanai, bezdarba samazināšanai, izmantojot darbaspēka tirgus reformas, un jauniem centieniem, lai stiprinātu izaugsmi. Tā aicināja dalībvalstis šīs prioritātes izvērst konkrētos pasākumos, ko paredzēts iekļaut to stabilitātes vai konverģences programmās un valsts reformu programmās.

(6) Eiropadome 2011. gada 25. martā arī aicināja dalībvalstis, kuras piedalās paktā "Euro plus", nākt klajā ar savām saistībām, lai tās varētu ietvert stabilitātes vai konverģences programmās un valsts reformu programmās. Īpašas saistības un darbības 2011. gadam Latvijas konverģences programma un valsts reformu programma ietver vispārīgu atsauci uz paktu "Euro plus". Vēstulē, kas nosūtīta Eiropadomei 2011. gada 17. maijā, skaidri izklāstītas īpašas saistības un darbības 2011. gadam, kas ietvertas programmās, kuras ir atbilstīgas paktam "Euro plus".

(7) Latvija 2011. gada 29. aprīlī iesniedza savu 2011. gada konverģences programmas atjauninājumu, kas attiecas uz laikposmu no 2011. līdz 2014. gadam, un 2011. gada valsts reformu programmu. Abas programmas izvērtētas vienlaikus, lai ņemtu vērā to savstarpējo saistību.

[1] OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.
[2] OV L 79, 25.3.2009., 39. lpp.
[3] OV L 202, 4.8.2009., 52. lpp.
[4] Saglabātas 2011. gadam ar Padomes Lēmumu 2011/308/ES (2011. gada 19. maijs) par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādnēm (OV L 138, 26.5.2011., 56. lpp.).

(8) No 2000. gada līdz 2007. gadam Latvijas ekonomikas izaugsme bija straujāka nekā citās dalībvalstīs, atspoguļojot konverģences perspektīvas, ārvalstu finanšu plūsmas un ļoti spēcīgu patēriņa pieprasījumu. Tomēr vismaz daļēji ekspansīvas makroekonomikas politikas rezultātā ekonomika pārkarsa. Uzkrājās ievērojamas nelīdzsvarotības, ko atainoja tekošā konta deficīts, kas 2007. gadā bija 22,3 % no IKP un 2008. gadā – 13,1 %, tādēļ 2008.–2009. gadā ekonomikā bija straujākais sarukums ES. Minētajā laikposmā reālais IKP krasi samazinājās par 25 %, tā kā iekšējā pieprasījuma sabrukumu pastiprināja lejupslīde pasaules tirdzniecībā. Nodarbinātības līmenis Latvijā, kas iepriekš bija viens no augstākajiem ES (75,8 % 2008. gadā), saruka par vairāk nekā 10 procentu punktiem, un patlaban bezdarba līmenis pārsniedz 18 %, kas ir viens no augstākajiem rādītājiem ES. Vispārējās valdības budžeta deficīts bija 9,7 % 2009. gadā, bet fiskālās konsolidācijas pasākumu rezultātā samazinājās līdz 7,7 % 2010. gadā. Šis rezultāts ietver ievērojamus finanšu nozares stabilizācijas pasākumus, kuru apjoms bija 1,1 % no IKP 2009. gadā un 2,3 % no IKP 2010. gadā.

(9) Pamatojoties uz atjauninātās konverģences programmas izvērtējumu saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1466/97, Padome uzskata, ka makroekonomikas scenārijs, kas veido pamatu budžeta prognozēm konverģences programmā, šķiet ticams, lai gan inflācijas prognozes 2011. gadam var būt zemākas. Konverģences programmas vidēja termiņa budžeta stratēģijas mērķis ir panākt, lai līdz Padomes 2009. gada 7. jūlija ieteikumā noteiktajam termiņam vispārējās valdības budžeta deficīts būtu zemāks par 3 % atsauces vērtību. Ņemot vērā pasākumus, kuri īstenoti, kopš izdots ieteikums attiecībā uz pārmērīga budžeta deficīta stāvokļa novēršanu, un papildu konsolidāciju, uz ko norādīts atjauninātajā konverģences programmā, plānotie fiskālie pasākumi 2011.–2012. gadam atbilst nepieciešamajai korekcijai. Ņemot vērā sākotnējo situāciju, konverģences programmā nav paredzēts sasniegt vidēja termiņa mērķi (VTM) līdz programmas laikposma beigām, turpretim plānotos fiskālos pasākumus, lai sasniegtu VTM pēc pārmērīga budžeta deficīta stāvokļa novēršanas, varētu paātrināt jo īpaši 2013. gadā. Konverģences programmā paredzētā fiskālā konsolidācija ir galvenokārt balstīta uz izdevumiem. Budžeta mērķi ir pakļauti negatīviem riskiem, jo konverģences programmā nav sniegta pilnīga informācija par pasākumiem, ar kuriem paredzēts sasniegt noteiktos mērķus. Gaidāms, ka minētie pasākumi būs paredzēti turpmākajos budžetos. Primārā deficīta samazināšana vidējā termiņā, kā paredzēts konverģences programmā, palīdzētu samazināt tos riskus, kuri apdraud valsts finanšu ilgtspējīgumu.

(10) Komisija ir izvērtējusi konverģences programmu un valsts reformu programmu. Tā ir ņēmusi vērā ne tikai minēto programmu lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē Latvijā, bet arī to atbilstību ES noteikumiem un norādēm, ņemot vērā, ka ir jānostiprina ES vispārējā ekonomiskā pārvaldība, kas panākams, turpmākajos valstu lēmumos sniedzot ES līmeņa norādes. Šajā sakarā Komisija uzsver, ka steidzami jāīsteno plānotie pasākumi, lai izpildītu Lēmumu 2009/290/EK,

AR ŠO IESAKA Latvijai:

īstenot minētos pasākumus, kas noteikti Lēmumā 2009/290/EK, kurā grozījumi veikti ar Lēmumu 2009/592/EK, un kas sīkāk izklāstīti 2009. gada 20. janvāra saprašanās memorandā un tā turpmākajos papildinājumos, jo īpaši pēdējā, 2011. gada 7. jūnija papildinājumā.

Briselē, 2011. gada 12. jūlijā

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
J. VINCENT-ROSTOWSKI